SPRAWDZIAN · HISTORIA

Sprawdzian: Europa późnego średniowiecza (klasa 1 liceum)

Grupa A

Historia: kryzys i przemiany Europy w XIV i XV w.

Imię i nazwisko: _____

Klasa: _____

Data: _____

Punkty: _____ / 17

8 zadań, 17 pkt. Czytaj uważnie polecenia. W zadaniach otwartych pisz pełnymi zdaniami.

Zadanie 1. (0–1 pkt)

Epidemia dżumy zwana czarną śmiercią, która w latach 1347–1351 spustoszyła Europę, doprowadziła przede wszystkim do:

Ⓐ śmierci znacznej części ludności Europy i głębokiego kryzysu demograficznego
Ⓑ gwałtownego wzrostu liczby ludności miast i rozwoju cechów rzemieślniczych
Ⓒ zniesienia poddaństwa chłopów i pańszczyzny w krajach Europy Środkowej
Ⓓ upadku handlu śródziemnomorskiego i zamknięcia szlaków do Lewantu

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 2. (0–1 pkt)

Na czym polegała Wielka Schizma Zachodnia (1378–1417)?

Ⓐ na przeniesieniu siedziby papieży do Awinionu
Ⓑ na oddzieleniu Kościoła wschodniego od zachodniego
Ⓒ na jednoczesnym urzędowaniu kilku papieży
Ⓓ na powstaniu husytyzmu w Czechach

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 3. (0–1 pkt)

Bezpośrednią przyczyną wybuchu wojny stuletniej (1337 r.) był spór o:

Ⓐ prawa Edwarda III Angielskiego do tronu Francji po wygaśnięciu dynastii Kapetyngów
Ⓑ kontrolę nad Normandią, którą Anglicy utracili na rzecz Francji w 1204 r.
Ⓒ sukcesję w Burgundii po śmierci ostatniego księcia
Ⓓ prawa papieskiego Awinionu jako enklawy na terytorium Francji

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 4. (0–1 pkt)

Sobór w Konstancji (1414-18) rozwiązał:

Ⓐ wielką schizmę zachodnią
Ⓑ herezję katarów (albigensów)
Ⓒ reformację luterańską
Ⓓ ekspansję turecką na Bałkanach

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 5. (0–4 pkt)

Późne średniowiecze:

1. Wojna stuletnia: Anglia-Francja.	**P**	**F**
2. Joanna d'Arc — królowa.	**P**	**F**
3. Po dżumie: pogorszenie sytuacji chłopów.	**P**	**F**
4. Czarna śmierć: 1/3 ludności.	**P**	**F**

Przy każdym zdaniu zakreśl P (prawda) albo F (fałsz).

Zadanie 6. (0–3 pkt)

Przedstaw jedną przyczynę rozprzestrzenienia się dżumy w Europie w połowie XIV wieku oraz dwa skutki epidemii.

Zadanie 7. (0–3 pkt)

Wyjaśnij przyczyny i podaj dwa skutki wojny stuletniej (1337–1453) między Anglią a Francją.

Zadanie 8. (0–3 pkt)

Wyjaśnij znaczenie upadku Konstantynopola (1453 r.) dla Europy. Uwzględnij skutki polityczne, ekonomiczne i kulturowe.

Rozwiąż ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: matury-online.pl/sprawdzian/historia/europa-poznego-sredniowiecza

Sprawdzian: Europa późnego średniowiecza (klasa 1 liceum)

Grupa B

Historia: kryzys i przemiany Europy w XIV i XV w.

Imię i nazwisko: _____

Klasa: _____

Data: _____

Punkty: _____ / 17

8 zadań, 17 pkt. Czytaj uważnie polecenia. W zadaniach otwartych pisz pełnymi zdaniami.

Zadanie 1. (0–1 pkt)

Wielka zaraza (czarna śmierć), która w XIV w. spustoszyła Europę, dotarła tam z:

(A) Afryki Subsaharyjskiej wzdłuż Nilu, przez Egipt i porty Półwyspu Apenińskiego
(B) Ameryki Południowej przez Atlantyk, na statkach powracających do Hiszpanii
(C) Azji Środkowej, wzdłuż szlaków handlowych, przez Morze Czarne i Sycylię
(D) Skandynawii, gdzie pojawiła się najwcześniej, przez porty hanzeatyckie na Bałtyku

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 2. (0–1 pkt)

Upadek Konstantynopola w 1453 r. był bezpośrednim skutkiem:

(A) najazdu Mongołów pod wodzą Tamerlana
(B) podboju osmańskiego pod wodzą Mehmeda II
(C) IV wyprawy krzyżowej pod wodzą Wenecjan
(D) inwazji normańskiej pod wodzą Guiscarda

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 3. (0–1 pkt)

Wielka schizma zachodnia (1378-1417) polegała na:

(A) podziale chrześcijaństwa na katolicyzm i prawosławie po wzajemnych ekskomunikach
(B) konflikcie między katolikami a protestantami po wystąpieniu Marcina Lutra w Wittenberdze
(C) rozłamie w islamie na sunnitów i szyitów w sporze o następstwo po proroku Mahomecie
(D) jednoczesnym istnieniu dwóch, a potem trzech, papieży rywalizujących o władzę w Kościele

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 4. (0–1 pkt)

Wielka Karta Swobód (Magna Carta, 1215) miała fundamentalne znaczenie dla rozwoju:

(A) absolutyzmu królewskiego i centralizacji władzy w Anglii
(B) parlamentaryzmu i ograniczenia władzy monarszej
(C) hierarchii feudalnej i zależności lennych we Francji
(D) władzy papieskiej i zwierzchnictwa Kościoła nad monarchami

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 5. (0–4 pkt)

Oceń prawdziwość stwierdzeń dotyczących Europy w późnym średniowieczu (XIV-XV w.):

1. Czarna Śmierć (dżuma bubonowa) w latach 1347-1353 pochłonęła szacunkowo jedną trzecią ludności Europy.	**P**	**F**
2. Dzięki wynalazkowi druku Gutenberga (ok. 1450 r.) większość chłopów w Europie umiała czytać już pod koniec XV wieku.	**P**	**F**
3. Wielka Schizma Zachodnia (1378-1417) polegała na rozłamie między Kościołem katolickim a prawosławnym.	**P**	**F**
4. Husytyzm był czeskim ruchem religijno-reformatorskim inspirowanym naukami Jana Husa spalonego w Konstancji (1415 r.).	**P**	**F**

Przy każdym zdaniu zakreśl P (prawda) albo F (fałsz).

Zadanie 6. (0–3 pkt)

Wyjaśnij skutki demograficzne, gospodarcze i społeczno-kulturowe epidemii Czarnej Śmierci (dżumy) dla Europy XIV wieku.

Zadanie 7. (0–3 pkt)

Scharakteryzuj kryzysy późnego średniowiecza — polityczny, społeczny i religijny — podając przykład każdego z nich.

Zadanie 8. (0–3 pkt)

Wyjaśnij przyczyny i znaczenie wojny stuletniej (1337–1453) między Anglią a Francją.

Rozwiąż ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: matury-online.pl/sprawdzian/historia/europa-poznego-sredniowiecza

Sprawdzian: Europa późnego średniowiecza (klasa 1 liceum)

Grupa A

1. (1 pkt) **A**

2. (1 pkt) **C**

3. (1 pkt) **A**

4. (1 pkt) **A**

5. (4 pkt) **1. P; 2. F; 3. F; 4. P** — po 1 pkt za zdanie

6. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Zarazę przywieziono z Krymu na statkach genueńskich, a ciasne i brudne miasta sprzyjały jej szerzeniu się. Zmarła około jedna trzecia mieszkańców Europy, brakowało rąk do pracy i rosły płace, a oskarżani o zatruwanie studni Żydzi padali ofiarą pogromów.
Punktacja: 1 pkt – przyczyna: handel morski, statki z Kaffy, złe warunki sanitarne; po 1 pkt za każdy z dwóch skutków: spadek liczby ludności, niedobór siły roboczej i wzrost płac, prześladowania Żydów.

7. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Wojna wybuchła na tle sporu o sukcesję francuskiego tronu po wygaśnięciu dynastii Kapetyngów oraz roszczeń angielskich Plantagenetów do ziem francuskich (Akwitania). Jednym ze skutków było ostateczne wyparcie Anglików z kontynentu (poza Calais) i umocnienie scentralizowanej monarchii francuskiej. Drugim skutkiem był wzrost znaczenia piechoty i artylerii kosztem ciężkozbrojnego rycerstwa, co zapowiadało zmiany w sztuce wojennej.
Punktacja: 1 pkt za przyczynę (spór o sukcesję francuskiego tronu i posiadłości angielskie we Francji), po 1 pkt za każdy z dwóch skutków (np. umocnienie monarchii francuskiej, utrata przez Anglię większości posiadłości na kontynencie, wzrost roli piechoty kosztem rycerstwa, rola Joanny d'Arc). Maks. 3 pkt.

8. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Upadek Konstantynopola w 1453 r. (Mehmed II Zdobywca) zakończył Cesarstwo Wschodniorzymskie istniejące od ponad 1000 lat. Politycznie — otworzył Turkom drogę na Bałkany i do Europy Środkowej, zagrażając Węgrom i Austrii. Ekonomicznie — Turcy zyskali kontrolę nad cieśninami i wschodnim basenem Morza Śródziemnego, a tym samym nad ważnymi szlakami handlowymi; dawny pogląd, że zamknęło to handel z Azją i wywołało wielkie odkrycia geograficzne, nowsze badania podważają, bo Turcy wspierali handel lewantyński. Kulturowo — uczeni greccy uciekający na Zachód przynieśli manuskrypty i znajomość greki, co wzmocniło renesansowy humanizm.

Grupa B

1. (1 pkt) **C**

2. (1 pkt) **B**

3. (1 pkt) **D**

4. (1 pkt) **B**

5. (4 pkt) **1. P; 2. F; 3. F; 4. P** — po 1 pkt za zdanie

6. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Czarna Śmierć (1347-1353) pochłonęła ok. 25-33% ludności Europy. Demograficznie: gwałtowne wyludnienie miast i wsi, zanikanie całych osad. Gospodarczo: dramatyczny niedobór siły roboczej podniósł płace ocalałych chłopów i rzemieślników. Handlowo: upadek szlaków i rynków. Społecznie: wzrósł lęk przed śmiercią wyrażany w motywach danse macabre w malarstwie; ruchy flagelantów szukały pokuty; Żydów oskarżano o zatrucie studni. Podważono autorytet Kościoła, który nie umiał wyjaśnić ani powstrzymać zarazy.
Punktacja: 1. Skutki demograficzne: śmierć ok. 1/3 ludności, wyludnienie miast i wsi, zanik osad (1 pkt). 2. Skutki gospodarcze: niedobór siły roboczej, wzrost płac najemnych, kryzysy handlu i rzemiosła (1 pkt). 3. Skutki społeczno-kulturowe: ruchy flagelantów, prześladowania Żydów, motyw Tańca śmierci w sztuce, kryzys zaufania do Kościoła (1 pkt).

7. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Wojna stuletnia. Czarna śmierć (1/3). Wielka schizma. Husytyzm.
Punktacja: Polit.(1)+społ.(1)+relig.(1).

8. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Wojna stuletnia wybuchła w 1337 roku na tle sporu o sukcesję francuskiego tronu — angielski król Edward III rościł sobie prawa do korony Francji — a także rywalizacji o wpływy w bogatej Flandrii i o księstwo Akwitanii. Choć przez większość konfliktu przewagę mieli Anglicy, punktem zwrotnym stała się działalność Joanny d'Arc, która w 1429 roku doprowadziła do odsieczy Orleanu i koronacji Karola VII, co odwróciło losy wojny na korzyść Francji. Wojna zakończyła się w 1453 roku niemal całkowitym wyparciem Anglików z kontynentu, umocnieniem scentralizowanej monarchii francuskiej oraz trwałym zakończeniem angielskich roszczeń do francuskiego tronu. Punktacja: 1 pkt za przyczyny (spór o sukcesję francuskiego tronu, rywalizacja o Flandrię i Akwitanię) + 1 pkt za przebieg/punkt zwrotny (rola Joanny d'Arc w przełamaniu przewagi angielskiej) + 1 pkt za znaczenie/skutki (umocnienie francuskiej monarchii narodowej, koniec angielskich roszczeń do tronu Francji). Maks. 3 pkt.

Skala ocen (orientacyjna, 17 pkt w każdej grupie)

bardzo dobry (5)	16–17 pkt
dobry (4)	13–15 pkt
dostateczny (3)	9–12 pkt
dopuszczający (2)	6–8 pkt
niedostateczny (1)	0–5 pkt

Progi: 90%, 75%, 50%, 30%. Progi w Twojej szkole mogą być inne. W zadaniach otwartych uznaj każdą odpowiedź poprawną merytorycznie, także sformułowaną inaczej niż przykład.

Ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: **matury-online.pl/sprawdzian/historia/europa-poznego-sredniowiecza**. Nauczyciele i korepetytorzy ułożą własną kartę z banku ponad 20 tys. zadań: **matury-online.pl/dla-korepetytorow**.